

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Władysław Pawlak

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Okręgowemu w K.
o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 listopada 2019 r.,
zażalenia powódki
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 czerwca 2019 r., sygn. akt I ACa (...),

1. oddala zażalenie;

**2. zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 500 (pięćset) złotych
tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 13 czerwca 2019 r. odrzucił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 19 kwietnia 2016 r. oraz zasądził od powódki na rzecz Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 500 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Podkreślił, że Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2016 r. oddalił powództwo D. S. i zasądził od niej na rzecz Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 500 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Powódka dnia 18 maja 2016 r. wniosła o

przywrócenie terminu do wniesienia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 22 kwietnia 2016 r. i apelacji od tego wyroku. Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z dnia 2 listopada 2016 r. oddalił wniosek powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku i odrzucił wniosek o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Zdaniem Sądu Okręgowego, brak było podstaw do stwierdzenia, że powódka nie mogła złożyć w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Powódka wniosła zażalenie od tego postanowienia. Sąd Apelacyjny w (...) postanowieniem z dnia 1 czerwca 2017 r. odrzucił, jako niedopuszczalne, zażalenie w części dotyczącej oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie wyroku, a w pozostałym zakresie oddalił zażalenie. Podzielił pogląd Sądu Okręgowego, że powódka nie uprawdopodobniła, iż bez swej winy nie złożyła w terminie wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku. Podkreślił, że powódka była prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy i miała świadomość skutków procesowych związanych z brakiem jej stawienia w wyznaczonym dniu, w którym była jeszcze w kraju, gdyż - jak sama twierdziła - wyjechała do Czech dopiero w dniu 20 kwietnia 2016 r. Zauważył ponadto, że sam pobyt za granicą nie uniemożliwiał powódce złożenia stosownych wniosków.

Sąd Apelacyjny w (...) wskazał w uzasadnieniu postanowienia z dnia 13 czerwca 2019 r., że chociaż oba wnioski powódki z dnia 18 maja 2016 r. procesowo się wykluczały (ewentualne przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie uzasadnienia wyroku czyniłoby bezprzedmiotowym wniosek o przywrócenie terminu do złożenia apelacji), powinny być rozpoznane przez Sąd Okręgowy w tym postanowieniu z dnia 2 listopada 2016 r. Tymczasem Sąd Okręgowy w tym postanowieniu rozpoznał wyłącznie wniosek powódki o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, nie rozpoznał natomiast wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji. Dopiero postanowieniem z dnia 31 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy przywrócił powódce termin do wniesienia apelacji od wyroku z dnia 19 kwietnia 2016 r. i akta sprawy wraz z apelacją powódki przedstawił do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu. Sąd Apelacyjny uznał, że postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 31 lipca 2017 r. narusza art. 168 k.p.c. i jest niezrozumiałe w świetle motywów, które legły u podstaw oddalenia wniosku o

przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenie uzasadnienia wyroku z dnia 19 kwietnia 2019 r. i w konsekwencji odrzucenia tego wniosku postanowieniem z dnia 2 listopada 2016 r. W konsekwencji uznał apelację powódki za spóźnioną, dodając, że nie stanowiły przeszkody w rozstrzygnięciu sprawy ponawiane przez powódkę wnioski o wyłączenie sędziów.

Powódka wniosła zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 13 czerwca 2019 r., zarzucając naruszenie art. 233 k.p.c. przez pominięcie mającego istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia o odrzuceniu apelacji dowodu w postaci pisma powódki z dnia 21 marca 2019 r. z wnioskiem o odroczenie rozprawy oraz pominięcie mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia o odrzuceniu apelacji dowodów w postaci wniosku powódki dnia 21 marca 2019 r. o wyłączenie Sędziego Sądu Okręgowego E. O. i postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2013 r. o oddaleniu tego wniosku. Spowodowało to, zdaniem powódki, nieuzasadnione przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, że niedochowanie terminu do wniesienia apelacji nie nastąpiło bez winy powódki.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Artykuł 168 § 1 k.p.c., dotyczący przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej, nie może być interpretowany w sposób rozszerzający, gdyż jest zasadą, że czynności procesowe powinny być dokonywane w terminie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2013 r., I UZ 33/13, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2014 r., II UZ 16/14, niepubl.). Przy ocenie braku winy w niedochowaniu terminu procesowego bierze się pod uwagę miernik należytej staranności, jakiej można wymagać od człowieka przejawiającego dbałość o swe własne, życiowo ważne sprawy. Analizy tej dokonuje się przy tym w kontekście całokształtu okoliczności konkretnej sprawy. Stopień dbałości człowieka o własne sprawy zależy bowiem od szeregu obiektywnych uwarunkowań, wśród których szczególną rolę odgrywają przesłanki o społeczno - ekonomicznym i cywilizacyjno - kulturowym charakterze. Przesłanki te powinny być zatem uwzględniane przy konstruowaniu wzorca staranności, według którego oceniane jest zachowanie strony dopuszczającej się przekroczenia terminu do dokonania oznaczonej czynności procesowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2019 r. II PZ 7/19, niepubl.). Uchybienie w tym

względnie, spowodowane nawet lekkim niedbalstwem, narusza obiektywny miernik staranności i stanowi podstawę do oddalenia wniosku o przywrócenie terminu, skoro nawet lekkie niedbalstwo świadczy o zawinionym niedokonaniu czynności w terminie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2013 r., I UZ 33/13, niepubl.). W okolicznościach niniejszej sprawy nie ulega wątpliwości, że powódka nie dochowała należytej staranności, gdyż została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy w dniu 19 kwietnia 2016 r., nie miała zaś wiarygodnych wiadomości co do ewentualnego jej odroczenia. Skoro zaś w tym dniu była jeszcze w kraju, niewątpliwie mogła dowiedzieć się o wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. Nie zmienia takiej oceny wniesienie przez powódkę dnia 21 marca 2016 r. (a nie, jak wskazano w zażaleniu, dnia 21 marca 2019 r.) dwóch wniosków i związanego z tym subiektywnego przekonania powódki, że wyznaczona na dzień 19 kwietnia 2016 r. rozprawa nie odbędzie się.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 1 i § 3 k.p.c.).

aj